

[2 Hours]

[Total Marks : 60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Answer six questions, one of which No. a is compulsory.
  2. Marks are indicated against each question.
1. “Intensive and extensive reading helps to develop reading competencies in Sanskrit.” (10)
Explain.
  2. Illustrate the need of diagnostic testing and remedial teaching in Sanskrit language teaching. (10)
  3. What is pathshala Method? Elaborate on advantages and disadvantages of this method. (10)
  4. What is the importance of prose teaching in Sanskrit language? Illustrate the procedure of Dramatization method of teaching Sanskrit prose. (10)
  5. “The principles of language learning facilitate the teaching of Sanskrit.” Justify. (10)
  6. Distinguish between the Bechar-Biglan’s theory’s pure hard and pure soft types of academic disciplines. (10)
  7. Koshas and Dictionaries play a vital role in facilitating the teaching of Sanskrit. Illustrate. (10)
  8. Explain the concept of correlation. How would a teacher correlate Sanskrit with any two non-language school subject. (10)
  9. Answer briefly **any two** of the following: (10)
    - (a) Advantage of Appreciation method of Sanskrit poetry teaching.
    - (b) Any four challenges faced by Sanskrit teacher.
    - (c) Limitation of Direct method
    - (d) Use of computer technology in the teaching of Sanskrit

(मराठी)

१. “संस्कृतमध्ये वाचनक्षमता विकसित करण्यासाठी सखोल आणि विस्तृत वाचन सहाय्य करतात.” स्पष्ट करा. (१०)
२. संस्कृत भाषा अध्यापनात निदानात्मक परीक्षण आणि उपचारात्मक अध्यापनाची गरज सोदाहरण स्पष्ट करा. (१०)
३. पाठशाला पद्धती म्हणजे काय? ह्या पद्धतीचे फायदे आणि तोटे सविस्तर लिहा. (१०)
४. संस्कृत भाषेत गद्य अध्यापनाचे महत्त्व काय आहे? संस्कृत गद्य अध्यापनाच्या नाटयीकरण पद्धतीची कार्यपद्धती सोदाहरण स्पष्ट करा. (१०)
५. “भाषा अध्ययनाची तत्वे संस्कृतचे अध्यापन सुगम करतात.” समर्थन करा. (१०)
६. बेचर-बिग्लान यांच्या सिद्धान्तातील मूलभूत कठीण आणि मूलभूत सोपी विद्याशाखा यांच्यातील फरक स्पष्ट करा. (१०)
७. “संस्कृतचे अध्यापन सुकर होण्यासाठी कोष आणि शब्दकोष महत्त्वपूर्ण भूमिका निभावतात.” स्पष्ट करा. (१०)
८. समवायाची संकल्पना स्पष्ट करा. संस्कृतचा कोणत्याही दोन अभाषिक शालेय विषयांशी समवाय शिक्षक कशाप्रकारे करतील? (१०)
९. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात लिहा. (१०)
  - (अ) संस्कृत पद्य अध्यापन पद्धतीचे फायदे.
  - (ब) संस्कृत शिक्षकासमोरील कोणतीही चार आव्हाने
  - (क) प्रत्यक्ष पद्धतीच्या मर्यादा
  - (ड) संस्कृत अध्यापनात संगणक तंत्रज्ञानाचा वापर.

(हिन्दी)

१. “संस्कृत में वाचनक्षमता विकसित करने के लिए सूक्ष्म और स्थूल वाचन सहाय्य करते हैं।” स्पष्ट (१०)
किजिए।
२. संस्कृत भाषा अध्यापन में निदानात्मक परीक्षण और उपचारात्मक शिक्षण की आवश्यकता सोदाहरण स्पष्ट (१०)
किजिए।
३. पाठशाला विधि क्या है? इस विधि के लाभ और मर्यादाएँ विस्तार से लिखिए। (१०)
४. संस्कृत भाषा में गद्य अध्यापन का क्या महत्व है? संस्कृत गद्य अध्यापन की नाट्यीकरण विधि की (१०)
कार्यपद्धति सोदाहरण स्पष्ट किजिए।
५. “भाषा अध्ययन के तत्व संस्कृत का अध्यापन सुगम करते हैं।” समर्थन किजिए। (१०)
६. बेचर-बिग्लान के सिद्धान्तानुसार मूलभूत कठीण और मूलभूत आसान विद्याशाखा में फरक स्पष्ट किजिए। (१०)
७. “संस्कृत अध्यापन सुकर होने के लिए कोष और शब्दकोष महत्वपूर्ण भूमिका निभाते हैं।” स्पष्ट (१०)
किजिए।
८. सहसंबंध की संकल्पना को स्पष्ट किजिए। संस्कृत शिक्षक किन्हीं दो अभाषिय विषयों के साथ सहसंबंध (१०)
किस प्रकार करेंगे?
९. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात लिहा. (१०)
(अ) संस्कृत पद्य अध्यापन की रसास्वादन विधि के लाभ।
(ब) संस्कृत शिक्षक के सामने आनेवाली कोई भी चार चुनौतियाँ।
(क) प्रत्यक्ष विधि की मर्यादाएँ।
(ड) संस्कृत अध्यापन में संगणक तंत्रविज्ञान का उपयोग।